

- Blíží se komunální volby. Nejsme přesvědčeni o tom, že všem občanům je princip komunálních voleb zcela jasný. Proto bychom se pokusili v následujících řádcích detailněji nahlédnout do volebního systému. Ten, kdo jej zná, ušetří čas nečtením tohoto pojednání.

Každá obec, město či městská část v České republice má dle počtu svých obyvatel příslušný počet zastupitelů. Nejmenší počet zastupitelů je 5. Oproti tomu např. Zastupitelstvo města Brna má 55 zastupitelů.

Volební systém komunálních voleb do zastupitelstev obcí je založen na většinové volbě stran a hnutí. Počet mandátů (členů) jedné strany v zastupitelstvu vychází z celkového počtu hlasů, které tato volební strana obdrží od voličů. **Označí-li** volič křížkem celou volební stranu v rámečku u jejího názvu, obdrží všichni kandidáti této strany po jednom hlasu a strana obdrží tolik hlasů, kolik má na své listině kandidátů. **Zaškrtně-li** volič jednotlivé kandidáty z různých stran v rámečcích před jejich jmény, obdrží tito kandidáti jeden hlas (tzv. preferenční hlasy) a každá strana tolik hlasů, kolik jejích kandidátů bylo označeno. Zbytek hlasů do celkového počtu pak obdrží volební strana, kterou volič dále označil v rámečku u jejího názvu. Strana, která chce mít svoje kandidáty v zastupitelstvu, musí získat **minimálně 5% hlasů** z celkového počtu platných hlasů. Může se stát, že kandidát, který jako jedinec obdrží nejvíce hlasů ze všech kandidátů všech volebních stran, nemusí být do zastupitelstva zvolen, pokud jeho strana jako celek nedostane potřebných 5% hlasů. **Čím více hlasů která strana obdrží, tím více míst v zastupitelstvu získá.**

Příklady: kandidují tři strany A, B, C.

Příklad 1) Volič označí křížkem pouze stranu A v rámečku před názvem strany. Strana A obdrží celkem 15 hlasů a každý její kandidát po jednom hlasu. Strany B a C neobdrží žádný hlas.

Příklad 2) Volič označí křížkem stranu A v rámečku před názvem strany, současně označí ve straně B křížkem v rámečku před jmény dva kandidáty a ve straně C jednoho kandidáta. Strana A obdrží celkem 12 hlasů (sníženo o počet kandidátů označených v jiných stranách), její kandidáti na 1. - 12. místě po jednom hlasu, strana B obdrží celkem 2 hlasy, její označení kandidáti po jednom hlasu, strana C obdrží 1 hlas, který obdrží i její označený kandidát.

Příklad 3) Volič označí na kandidátní listině strany A v rámečku před jmény 3 kandidáty, na kandidátní listině strany B v rámečku před jmény 4 kandidáty, na kandidátní listině strany C v rámečku před jmény 8 kandidátů. Strana A obdrží celkem 3 hlasy a každý její označený kandidát po jednom hlasu, strana B obdrží celkem 4 hlasy každý její označený kandidát po jednom hlasu a strana C obdrží celkem 8 hlasů a každý její označený kandidát po jednom hlasu. **Označí-li takto volič více než 15 kandidátů, je jeho volební lístek neplatný. Neplatný volební lístek je i v případě, že volič označí současně dvě strany (v rámečku před názvem strany).**

Příklad 4) Volič označí křížkem stranu B v rámečku před názvem strany a dále označí křížky některé kandidáty této strany B, které chce upřednostnit. Strana B obdrží celkem 15 hlasů, k přednostnímu označení kandidátů se nepřihlíží.

Zvítězí strana, která obdrží nejvíce hlasů. Vítězství strany však nemusí znamenat, že tato strana získá i rozhodující a rozhodovací postavení v obci. To by platilo v případě, že by její vítězství bylo tak výrazné, že získá nadpoloviční většinu mandátů v zastupitelstvu, což se nestává. Záleží potom na tom, jak a s kterou další stranou či stranami se dohodne na další spolupráci v zastupitelstvu. Základem mohou být společné zájmy stran, vyjadřované v jejich volebních programech. Ze zkušeností z minulých volebních období je zřejmé, že v komunálních volbách nemusí být (a většinou nejsou) „kopírovány“ koaliční dohody parlamentní. Z toho je zřejmé, že v komunálních volbách na úrovni obce či městské části je to víc o lidech než o stranách. Ty však mohou ovlivnit dotační politiku ze strany vyšších samosprávných orgánů vůči obcím a městským částem.

Vážení spoluobčané, jít k volbám není vaší povinností, je to vaše právo. Využijte je a volte svoje kandidáty, osobnosti, strany, které mají vaši důvěru. Přejeme vám, aby do nového zastupitelstva byli zvoleni ti občané, které jste si vybrali.

JUDr. Jan Kryčer